

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47
fminpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Norsk Folkehjelp Rena

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2020/718-12 432.3

Deres ref.

Dato 29.01.2021

Delegert sak. Hemmeldalen NR - tillatelse - kjentmannstur - Norsk Folkehjelp Rena

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat § 5 pkt. 13 får Norsk Folkehjelp Rena tillatelse til kjentmannstur i Hemmeldalen naturreservat.

Vilkår:

1. Kjentmannsturen skal gjennomføres i tråd med øvingsplan godkjent av Innlandet Politidistrikt, 26.01.21 med inntil og i samlet gruppe:
 - a. 5 snøskutere fra Norsk Folkehjelp Rena.
 - b. 1 snøskuter fra lokalt politi.
2. Tillatelsen gjelder for en tur pr. vintersesong i perioden 2021 til og med 2024.
3. Transporten skal følge trase Skramstadsætra - Øvre Hemmeldalen – Staupholen – Storhorta – Myklebyskarven – Himmelkampen – Steinsjøen - Skramtadsætra, se også kart i figur 1 i saken.
4. Turen kan gjennomføres fram til og med 15. april det enkelte år.
5. Tillatelsen må bringes med under turen for eventuell kontroll.
6. Kjøring i verneområdene skal begrenses til det mest nødvendige, og all kjøring skal skje på en slik måte at man unngår skader på vegetasjon og unødvendig forstyrrelse av dyrelivet. Påtreffes villrein under transporten, skal transporten avbrytes til villreinen har trekt ut av området.
7. Statens naturoppsyn v/ Runa Skyrud skal varsles i forkant av hver transport (tlf. 950 77 606).
8. Vedlagt kjørebok må medbringes under transporten og fylles ut i henhold til veiledningen. Kjørebok skal sendes inn til forvaltningsmyndigheten senest 1. mai hvert år for gjennomsyn. Kjørebok sendes til sfinpost@statsforvalteren.no.

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter. Kommunen har ansvar for behandling etter motorferdselloven. Tiltakshaver har selv ansvar for innhenting av samtykke fra berørte grunneiere.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

**Nasjonalpark
Naturreservat**

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyme, Myldingi, Veslehjerkintjønnin

Landskapsvernområde

Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Dokumenter i saken

- Søknad fra Norsk Folkehjelp Rena, datert 14.02.20.
- Foreløpig svar, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 21.01.20:
- E-post, Norsk Folkehjelp, 14.02.20.
- Godkjenning av øvingsplan, Innlandet politidistrikt, datert 26.01.21.

Saksopplysninger

Norsk Folkehjelp Rena har i brev datert 14.01.20 bl.a. søkt om:

«4. For å kunne gjennomføre eventuelle søk eller uttransporteringer på en sikker måte ønsker vi en kjentmannstur jamfør Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder punkt 4 forberedende redningstjeneste.

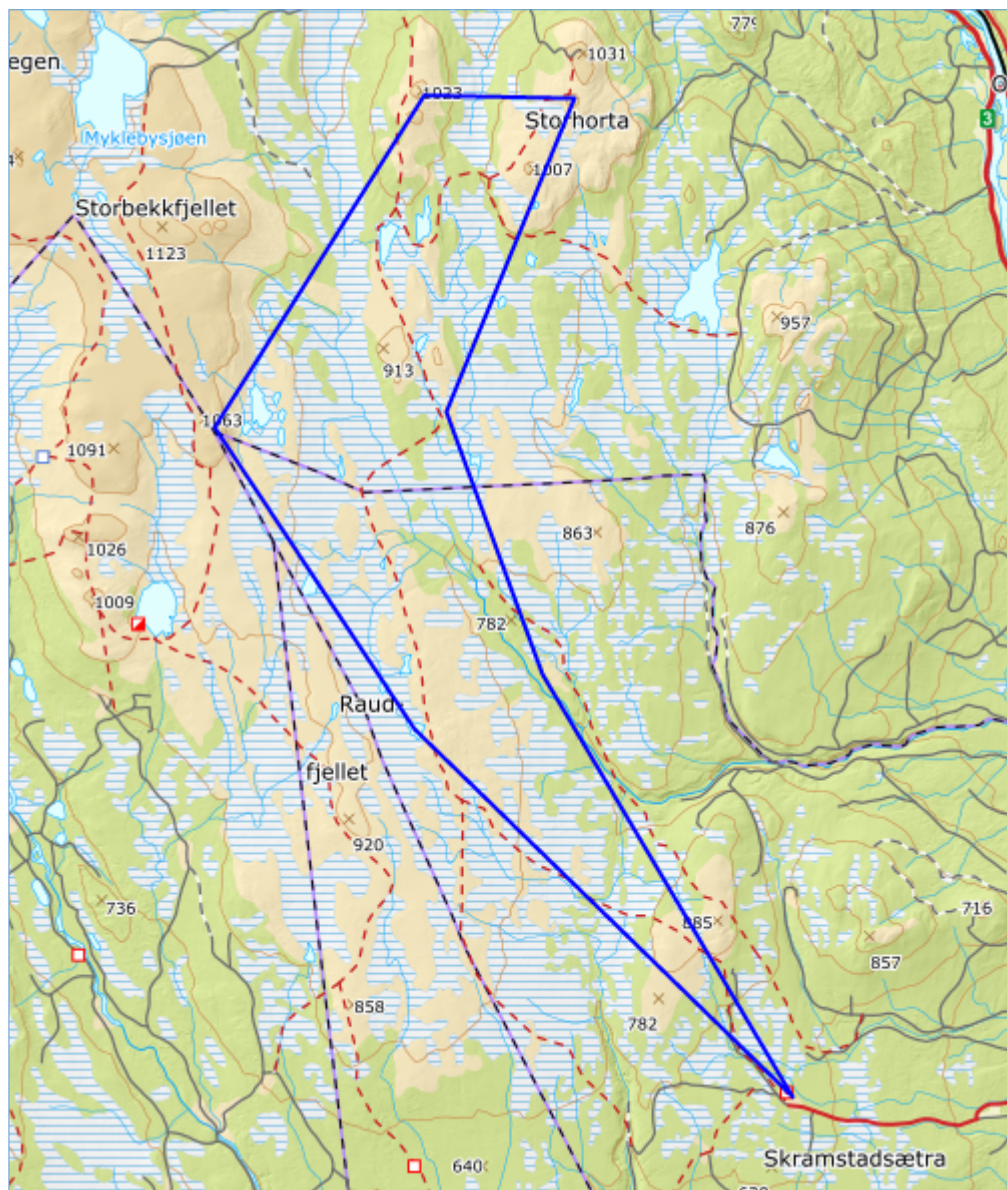
Med inntil tre scootere fra Korsgulvet til nedre hemmeldalen, øvre hemmeldalen, Jøssingbu, Staupholen, Hemmelkampen og retur via Stensjøen til Birkebeinerløypa forbi Dambua. alle scootere er merket med vår uniformering og vil i all hovedsak følge samme spor gjennom hele turen.

Vi fikk innvilget tilsvarende tur i 2013 med beskjed om at det kunne tillates et år om annet. Evt tidspunkt for denne turen ønsker vi å diskutere med dere for i minst mulig grad forstyrre trekk av reinsdyr eller annet dyreliv.

Kart med blå strek som angir en grov ca rute for kjøringen.»

I januar 2020 manglet det en godkjent øvingsplan for området. I forståelse med søker ble behandlingen av denne delen av søknaden utsatt i påvente av en godkjent øvingsplan.

Vi har etter dette mottatt godkjent øvingsplan fra Innlandet Politidistrikt, og kartet i figur 1 oppdatert i tråd med traseen oppgitt i øvingsplanen.

Figur 1. Kart kjørerute, søknad Norsk Folkehjelp Rena. 14.01.20, oppdatert etter oppgitt trase i øvingsplan, Innlandet Politidistrikt, 26.01.21.

Innlandet Poltidistrikt, 26.01.21

«Viser til:

- Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder av 20.5.2020.
- Miljøverndepartementets rundskriv T-1/96.
- Øvingsplan

Hemmeldalen Naturreservat ligger i ett område med hvor det er stor utfart av skiturister vinterstid. Birkebeinerrennet har også reservetrase i naturreservatet.

Redningstjenesten er den offentlige organiserte øyeblikkelige innsatsen fra flere samvirkepartnere for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkeseller faresituasjoner, og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede virksomheter eller ved særskilte tiltak, jf. organisasjonsplan for redningstjenesten fastsatt ved kgl. res. 6. desember 2019.

Redningstjenesten koordineres administrativt av Justis- og beredskapsdepartementet og omfatter land-, sjø- og luftredningstjeneste. Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige, frivillige redningsorganisasjoner og private aktører under ledelse av Hovedredningssentralen og underordnede lokale redningssentraler. Hvert politidistrikt utgjør en slik lokal redningssentral under ledelse av politimesteren. Det er Hovedredningssentralen eller lokal redningssentral som kaller ut redningstjenestens frivillige organisasjoner dersom det er behov for deres bistand.

For redningstjenesten er det viktig at samvirkeprinsippet fungerer og at vi har frivillige mannskaper som kan løse samfunnets behov for å redde personer i nød.. I den forbindelse er det viktig at redningspersonellet har kunnskaper og ferdigheter til å redde personer. Dette for seg selv og den i nød/fare.

Redningstjenesten anbefaler at øvelsen/e kan gjennomføres i tråd med samfunnsoppdraget og samtidig med så liten ulempe for verneformålet som mulig.»

Utdrag av øvingsplanen er vist i tabell 1.

Tabell 1. Utdrag av øvingsplan godkjent av Innlandet Politidistrikt, 26.01.21.

Øvelse nr. 1	Navn på øvelsen: Kjentmannstur	Tema for øvelsen: Forebyggende redningsarbeid		Øvingsmomenter m.v. Skaffe tilveie kristisk kompetanse i krevdede områder, navigasjon og egensikkerhet.
Tidspunkt	4 -17			
Øvingsområde:	Innlandet, Åmot, Stor-Elvdal, Hemmeldalen Naturreservat. Skramstadsætra-Øvre Hemmeldalen-Staupholen-Storhorta, Myklebyskarven-Himmelkampen-Steinsjøen-Skramtadsætra			Kjentmannskjøring utenfor verneområde trenger dispensasjon etter § 6 fra Kommunen: Kommune: Åmot og Stor-Elvdal Dispensasjon: Godkjent Fra Åmot, Stor-Elvdal vil ikke behandle søknad fra oss før Fylkesmannen har behandlet den. Sign/stemp (evt vedlagt disp.)____SE VEDLEGG_____
Verneområde:	Ja: X	Nei	Hvis ja, oppgi hvilket verneområde. Det må søkes om dispensasjon.	(Verneområdets navn) Hemmeldalen Naturreservat (Søknad sendes etter en evt godkjenning av Politiet)
Antall kjøretøy og personer som forventes involvert: 5 snøscootere og 12 mannskaper 1 Snøscooter og 2/3 mann blir invitert fra lokalt politi 1 snøscooter og 1 mann blir invitert fra SNO		Politiets kommentarer med eventuell godkjenning: I Hemmeldalen Naturreservat er det Verneområdestyret som gir tillatelse, politiet gir uttalelse		
Ansvarlig øvingsleder: Kristian Liberg 91167183				

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål – forskrift

Naturreservat er den strengaste verneformen etter naturmangfoldloven.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å ta vare på:

- et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer,
- biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser,
- sentrale leveområder for villrein,
- våtmarksområder med et rikt fugleliv,
- et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.

§ 3 Vernebestemmelser

Pkt. 4

Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt. Lavtflyging under 300 meter er forbudt.

§ 4 Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten, jf. § 8.
Øvingskjøring i tilknytning til slike formål krever særskilt tillatelse.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndigheten, jf. § 8, kan etter søknad gi tillatelse til:

...

13. Øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 4 punkt 1.

Forvaltningsplan

s. 43

Norsk Folkehjelp Rena har tradisjon for å bruke arealer i Åmot vestfjell til øvelser og for kjentmannsturer.

...

Med bakgrunn i at fjellområdene i Hemmeldalen naturreservat brukes i betydelig grad til vinterfriluftsliv med utgangspunkt i hytte- og seterområder i nærområdene, at det er viktig å holde oppdatert kunnskap ved like, samt at det er utskifting av mannskaper i hjelpekorpsene, har forvaltningsmyndigheten forståelse for ønsket om å gjennomføre kjentmannsturer også innenfor Hemmeldalen naturreservat. Utfordringen er å komme fram til et omfang på dette som er forenlig med et overordnet målsetting om å begrense motorferdsel i et slikt biologisk naturreservat til det aller nødvendigste. Med dette som utgangspunkt kan det påregnes at aktuelle hjelpekorps vil kunne få tillatelse til kjentmannskjøring i begrenset omfang innenfor

naturreservatet år om annet etter en helhetlig plan som omfatter et større område/distrikt og som er gjennomgått og vurdert av Politiet.

Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder. Miljødirektoratet 31.01.13

s. 2

For de fleste verneområdene er det fastsatt i verneforskriftene at motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Det er imidlertid gjort unntak for kjøring til visse formål, blant annet for kjøring i forbindelse med ambulanse, politi, brannvern- og redningsvirksomhet. Det fremgår imidlertid normalt av verneforskriftene at unntaket ikke gjelder øvingskjøring. Det betyr at øvingsvirksomhet som hovedregel skal legges utenfor verneområdene.

s. 3

For at redningsaksjoner kan gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig, skal det legges til rette for at organisasjonene kan drive øvingskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes mulige redningsaksjoner. Med øvingskjøring menes nødvendig kjøring med snøscooter under organisert redningsøvelse. Grunnopplæring i bruk av snøscooter inngår ikke i dette.

Øvingskjøringen skal ivareta behovene som den enkelte organisasjon har, slik at de kan gjennomføre en effektiv redningsaksjon med høy sikkerhet for egne mannskaper. Samtidig skal øving skje på en måte som ivaretar hensynet til naturmangfold, friluftsliv og naturopplevelser. Dette er særlig viktig innenfor verneområder, der områdets verneverdier skal beskyttes. All øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, skal derfor foregå utenfor verneområdet.

s. 5

Innholdet i øvingsplanene

Øvingsplanene må være i samsvar med gjeldende regelverk i utmark og i verneområder, og skal inneholde:

- En beskrivelse av områdene hvor øvingsvirksomhet skal foregå, og i den grad det er mulig å forhåndsfastsette, traséer for bruk av snøscooter
- En nærmere beskrivelse av innholdet i og omfanget av øvingsvirksomheten
- Forventet tidspunkt for øvingsvirksomheten
- Forventet antall deltakere og snøscootere
- Redningstjenestens vurdering av øvingsområde, tidspunkt for øving, innhold og omfang sett opp mot motorferdsellovens krav om at bruk av snøscooter skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljøet og mennesker.

Naturmangfoldloven

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmfør § 7.

Vurdering

Kjentmannsturer slik Norsk Folkehjelp Rena har søkt om er søknadspliktig øvingsvirksomhet etter verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat § 5 pkt. 13, jf. § 3 pkt. 1. Forvaltningsplanen åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til slike turer i begrenset omfang, og at det skjer i tråd med en øvingsplan godkjent av politiet. Vi har mottatt godkjent øvingsplan fra Innlandet Politidistrikt.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt, (jf. naturmangfoldloven § 8). Når det gjelder villrein foreligger:

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sør-Innkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området.

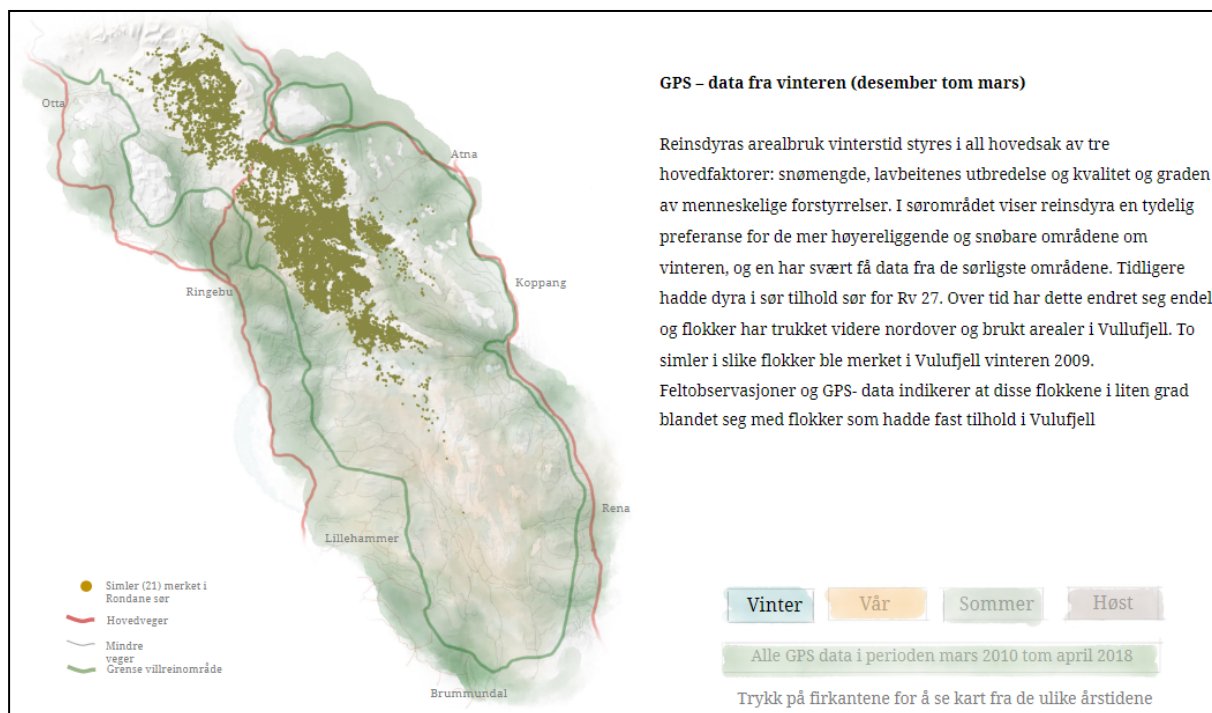
Med bakgrunn i det gode kunnskapsgrunnlaget og det omsøkte tiltakets art, er det ikke nødvendig å vurdere bruk av føre-var-prinsippet. (jf. naturmangfoldloven § 9).

I figur 2 er det kart som viser GPS-merkede simlers arealbruk i området. Kartene viser at villreinen ikke ser ut til å bruke området om vinteren. Reinen trekker normalt inn i området først etter 15. april hvert år, jf. forvaltningsplanen. Den omsøkte motorferdslen vil etter dette ikke nevneverdig påvirke villreinens arealbruk.

Andre naturforhold blir heller ikke nevneverdig berørt. Den samlede belastningen på økosystemet blir derfor lite berørt som følge av motorferdselen. (jf. naturmangfoldloven § 10).

Det blir stilt vilkår om hensynsfull ferdsel. (jf. naturmangfoldloven § 12).

Naturmangfoldloven § 11 er lite relevant i denne saken.

Figur 2. Kartutsnitt fra villrein.no (18.12.19) – GPS-data villreinens arealbruk om vinteren.

Etter vår vurdering har den planlagte kjentmannsturen et begrenset omfang, slik retningslinjene i Forvaltningsplanen legger opp til. Søker er innstilt på å etterkomme vilkår som settes for å ivareta verneverdiene. Det vil her være at kjøringen skjer hensynsfullt for dyre- og planteliv, og i en tid på året da villreinen ikke bruker området. Skulle en likevel treffe på villrein, må kjøringen avbrytes til dyra har trekt ut av området.

Vi legger også vekt på at det er en del utfart i området vinterstid, og at Norsk Folkehjelp har et reelt behov for å gjøre seg kjent, også innenfor naturreservatet.

Konklusjon

Det kan gis tillatelse slik det er søkt om 14.01.20, og i tråd med øvingsplanen godkjent av Innlandet Politidistrikt 26.01.21.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

1 Kjørebok mal

Kopi til:

Innlandet politidistrikt	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 4063	2306	HAMAR
Hamar kommune			
Eirin Berge			
Åmot kommune	Torget 1	2450	RENA
Kristoffer Kleven			
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Villreinnemnda for Rondane og	c/o Fylkesmannen i Oppland,	2604	LILLEHAMMER
Sølnkletten	boks 987		
Ringsaker kommune	Pb 13	2381	BRUMUNDDAL
Runa Skyrud			